

GLINENA PRIČA

projekt rođen u „petrinjskom blatu“

U našim pričama o 20 godina Udruge vraćamo se u 2017. godinu i prvi projekt koji je Udruga zajedno s partnerskom organizacijom Građanski aktivizam iz Petrinje prijavila u smjeru pokretanja socijalnog poduzetništva u našem gradu. Vođeni idejom o mogućnostima samozapošljavanja osoba s invaliditetom i bogatom tradicijom petrinjskog lončarstva, 2017. godine dvije su udruge (Udruga Građanski aktivizam i mi) zajedno s petrinjskim lončarem Valentinom Valentom osmislile manji projekt „Revitalizacija lončarstva“ u sklopu kojeg je 20 teško zapošljivih osoba, uključujući i osobe s invaliditetom, steklo osnovne vještine modeliranja, ukrašavanja i pečenja gline. Projekt je u zajednici bio poznatiji po imenu Glinena priča. Tako smo i nazvali kasnije dodijeljen prostor na gradskoj tržnici našoj Udruzi za održivost projekta koji je nažalost, zajedno s našom Sobom čuda u Sisku, stradao u potresu 2020. godine i bio je jedan od prvih koji je iz

sigurnosnih razloga uklonjen. Zahvaljujući Udruzi Građanski aktivizam Glinena priča postavila se i danas kroz njihov projekt „Otvoreni keramičarski atelje“ i kasnije Keramički atelje Petrinja u koji danas više ne dolaze samo članovi Udruge, već i svi drugi građani koji žele naučiti kreativno oblikovati naše „petrinjsko blato“.

KAKO OSIGURATI RADNA MJESTA ZA OSOBE S INVALIDITETOM?

Na to je pitanje pokušala odgovoriti naša Udruga zajedno s Udrugom Građanski aktivizam (GrAk). Palma Miličević je u ime Udruge GrAk sudjelovala na edukaciji za razvoj društveno-poduzetničkih ideja koju je organiziralo Middlesex University Business School iz Londona. Zanimalo ju je kako osigurati radna mjesta za osobe s invaliditetom, a jedna od ideja bila je izrada keramike na lončarskom

kolu. Glina se nametnula kao logičan odabir zato što je dobra za razvoj motoričkih vještina, a Petrinja ima bogatu tradiciju lončarstva. Na edukaciji je naučila kako će poslovnu ideju pretočiti u video. Pozvala je Silvija Radosevića i Šteficu Grubar da posjete lokalnog lončara Valentina Valenta i snimila kratak video. „Video je sniman i montiran na brzinu, u dva dana! Ali eto, neke priče jednostavno trebaju biti ispričane. Naša se video priča „Pottery SE“ najviše svidjela ocjenjivačima iz prestižnih škola za društveno poduzetništvo (Jindal Centre for Social Innovation & Entrepreneurship - JSiE, Middlesex University Business School i Living in Minca) pa smo osvojili prvo mjesto na natječaju „International Social Innovation Challenge 2016“.“ - prisjetila se samog početka za ovu našu priču Palma Miličević, a njen nastavak počeo je prvom radionicom 11. rujna 2017. godine kroz

provedbu projekta "Revitalizacija lončarstva" kojeg je financirala Hrvatska banka za obnovu i razvitak. Cilj projekta bio je prenijeti lončarske vještine na 20 osoba iz teško zapošljivih skupina, među kojima su osobe s invaliditetom. Polaznici su učili tradicionalne vještine modeliranja, ukrašavanja i pečenja gline i tako si eventualno stvoriti priliku za (samo) zapošljavanje. Prvu smo radionicu održali 27. rujna 2017. u lončarskoj radionici Valentina Valenta u Petrinji. Kao nadogradnja projektu „Revitalizacija lončarstva“, Udruga osoba s invaliditetom SMŽ je 2018. godine na gradskoj tržnici u Petrinji otvorila prostor u kojem bila smještena Glinena priča.

Članovi udruge su iskoristili poticaj za zapošljavanje pa su 10 osoba s invaliditetom i osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada obučili kako izrađivali unikatne uporabne predmete od gline. Proizvodi su se kasnije prodavali na sajmovima, ali i u samoj radionici. Na žalost, prostor Glinene priče je kasnije uništen u potresu. Brojni su polaznici otkrili svoj talent u radu s glinom, ali najviše se izdvojio talentom i upornošću Silvio Radošević, naš član Udruge, o kojem danas već možemo govoriti kao o trećem petrinjskom lončaru.

GLINA – NOVI PUT KROZ ŽIVOT

Silvio Radošević u Udruzi je gotovo od samog njenog početka. Nažalost, godina osnivanja Udruge je i godina koja je Silviju promijenila život. U srpnju 2003., u svojoj 21 godini, krenuo je kao svaki zdrav mladić na posao kada je sletio s autom i doživio tešku prometnu nesreću u kojoj je slomio treći kralježak i preko noći ostao oduzet i prisiljen da svoj život nastavi u invalidskim kolicima. „Obitelj i prijatelji bili su ti koji su mi olakšali prilagodbu i prihvaćanje invaliditeta, a Udruga mjesto gdje si drugačije prihvaćen, upoznaješ ljude iste sebi, daju ti savjete kako i što dalje, da si olakšaš. Drugačije nego kada si samo sa „zdravim osobama“, a i nekako se utješiš i prizemliš jer vidiš da postoje i članovi kojima je teže.“ – prisjeća se Silvio svojeg dolaska u

Udrugu tijekom čijih je proteklih 20 godina bio i član, dopredsjednik, član Skupštine, a danas je i član Upravnog odbora te je ponosan na Udrugu jer napravilo se puno. Udruga mu je otkrila i talent skriven u njemu te je zahvaljujući prethodno spomenutim projektima Silvio Radošević danas jedan od tri aktivna petrinjska lončara. Silvio je od samog početka pokazivao interes za rad na lončarskom kolu prilagođenom osobama s invaliditetom. Lončarstvo mu je dalo novu životnu radost, a kroz protekle godina intenzivnog rada, usavršio je svoje lončarske vještine i danas je njegova keramika prepoznatljiva. Lončarska priča Silvija počela je pozivom Palme Miličević da sudjeluje u snimanju filma. „Prihvatio sam poziv iz zabave, znatiželje, a da slutio nisam tada da u sebi nosim tu kreativnost oblikovanja gline. Prisjećam se i tog prvog dodira gline. Bio je to čudan osjećaj. Danas osjećam i prepoznajem njezin svojevrsni terapijski učinak. „- otkriva nam Silvio i zahvaljuje Valentinu Valentu i Stjepanu Stanešiću koji su bili vrsni učitelji.

Od svih načina oblikovanja gline Silvio voli najviše raditi na lončarskom kolu. Zahvaljujući njemu i projektu Udruge iz Samobora je pozvan majstor Josip koji je napravio prvo lončarsko kolo u Hrvatskoj, a možda i šire, u

Europi, prilagođenu radu osobi u invalidskim kolicima.

Prvo kolo izrađeno je upravo po mjerama Silvia i njegovih kolica i u vlasništvu je Udruge te se i danas koristi na radionicama, a nakon isteka projekta Valentino Valent se odazvao Palminom pozivu na donacije i drugo isto kolo kupio i poklonio Silviju za njegov rad kod kuće.

Nije nam poznato bavi li se još netko gotovo na profesionalnoj razini lončarstvom u Hrvatskoj, a da je osoba s invaliditetom! Zato se nadamo da će Silvio biti inspiracija još nekoj osobi s invaliditetom. Gline ima posvuda, ali ona „petrinjska“ posebija je od svih. Silvio nam otkriva da je bolja, ima drugačiju

boju i lakše je upravo na kolu raditi s njom i oblikovati ju.

Danas su iza Silvia na tisuće izrađenih predmeta od gline, ali posebno mjesto u njegovom domu imaju njegova prva dva rada – prva zdjelica i mala stucka koju je Stanešić, inače majstor stucki u Petrinji, nazvao žalosnom stuckom.

„Najviše volim raditi šalice. Njih sam usavršio! Prijatelji ih mi naručuju za razne prigode kao poklone, a primjećujem da je u zadnje vrijeme više narudžbi i za pekače od gline. Dan da ne upalim kolo bar za šalicu, dvije gotovo mi je nezamisliv, samo da se opustim malo. Vuče me glina da odem u svoju radio-

nicu.“ – priznaje nam Silvio koji danas, zahvaljujući Udruzi Građanski aktivizam, ima priliku prenositi svoje znanje i drugima. U Galeriji "Krsto Hegedušić" u Petrinji u svibnju 2020. godine Silvio je imao i svoju prvu samostalnu izložbu koju je nazvao "Glinena priča".

„Puno mi znači što kod kuće imam svoj atelje, ali volim izaći i otići u Keramički atelje i raditi i s drugim ljudima koji su se zaljubili u glinu.“ – otkriva nam Silvio koji je u vrijeme našeg razgovora za ovu priču provodio već tjedan dana radionicu u ateljeu smještenom u Mošćenici. „Prvi put mi je da baš imam određen broj ljudi kojima prenosim svoje znanje. Dobro im ide, savladali su rad na lončarskom kolu pa sam im vjerovatno i dobro objasnio“ – skromno se hvali Silvio, iako su iza njega već demonstracije rada na 3 do sada održana

moli da ode s njim u njegov lončarski atelje. Zahtjevi prijatelja i želje izražene kroz narudžbe za poklone nadahnjuju Silvia da razvija i dalje svoje vještine na lončarskom kolu. Trenutna želja mu je, uz manje pekače, savladati tehniku i izraditi veliku peku. Osim tehnike, za to mu je potrebno i veće postolje kola te mu je u planu od majstora Josipa i dalje razvijati i nadograđivati kolo prilagođeno njemu za rad. Ne sumnjamo da će u tome

Festivala lončarstva u Petrinji (FLIK) gdje je uživao u radu i s djecom i s odraslima. Kada smo spomenuli djecu Silvio je pohvalio i svoju nećakinju koja, kada god dođe njemu kući,

uspjeti, a u njegovim radovima možete uživati ako na Facebooku zapratite njegov osobni profil, kao i našu Glinenu priču i stranicu Keramički atelje Petrinja.

